

o bytí smlouvy, naopak lze ze žaloby dovoditi, že se žalovaní zdráhají uznati smlouvu pevně sjednanou a dovoditi z ní důsledky je vízíci. To stačí k posouzení příslušnosti soudu podle § 49 čís. 5 j. n., který prikazuje okresním soudům spory z pachtovních smluv, pokud se netýkají bytí smluv. Ježto zde nejde o spor, týkající se bytí smlouvy a předmětem žaloby zůstává nárok vznesený na základě smlouvy, jejíž platnost byla žalující stranou tvrzena jako předpoklad sporného nároku, jest okresní soud příslušným.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle žalobních tvrzení, jež jsou rozhodné pro posouzení soudní příslušnosti, ujednali zástupci žalující strany se žalovanými nájemní smlouvu ohledně místností restauračních a pro hostinského v domě žalovaných, jejíž podrobnosti žaloba blíže uvádí a dodává, že se žalovaní zdráhají dodržeti toto ujednání a že jest proto žalující společnost nucena žalovati, a navrhuje, by bylo uznáno právem, že strana žalovaná jest povinna uznati a dodržeti straně žalující smlouvu nájemní o pronájmu místností restauračních a pro hostinského v domě žalovaných a podepsati legalisovaně smlouvu nájemní schopnou knihovního vtělení. Žaluje-li společnost, by bylo uznáno právem, že žalovaná strana jest povinna uznati a dodržeti smlouvu nájemní a podepsati o ní listinu, žádá tím nepochybně, by byli žalovaní odsouzeni uznati jsoucnost smlouvy nájemní, její bytí. Jest mylným právní názor rekursního soudu, že jde jen o dodržení nájemní smlouvy a že bude soudu řešiti otázku její jsoucnosti jen jako otázku předurčující v rozsudečných důvodech; naopak soud musí při tomto doslovu žalobní prosby řešiti otázku jsoucnosti nebo nejsoucnosti smlouvy nájemní na místě prvém, poněvadž jde o určovací návrh (§ 236 c. ř. s.) pojatý do rozsudku (rozhodnutí čís. 5570, 6040 sb. n. s.) a, rozřeší-li její jsoucnost a závaznost pro žalované, bude teprve řešiti, jaké důsledky z toho pro žalované vyplývají, zda a pokud jsou povinni smlouvu podepsati a dodržeti. Jest tedy předmětem žaloby a sporu jsoucnost nájemní smlouvy a není proto, poněvadž předmět sporu byl oceněn žalobkyní na 50.000 Kč, předmětně příslušným okresní soud podle § 49 čís. 5 j. n., nýbž vzhledem ke druhému odstavci § 58 j. n. a k § 50 j. n. soud sborový. Při tom se podotýká, že nelze snad, jak žalobkyně v rekursu mínila, rozdělit žalobní prosbu ve dvě a odmítnouti žalobu jen pokud jde o povinnost k uznání smlouvy a uznati soudní příslušnost okresního soudu, pokud jde o dodržení a o podpis smlouvy, neboť žádání žaloby jest jednotným a nelze je dělit, neboť povinnost k plnění smlouvy plyne z uznání její jsoucnosti a bylo by protimyslným a nevhodným, aby o každé části rozhodoval jiný soud, když tak může učiniti jeden soud jedním rozsudkem.

Čís. 9770.

Žaloba k provedení odporu podle § 231, druhý odstavec, ex. ř. nemůže se opírat o jiný důvod odporu, než byl uplatňován v rozvrhovém řízení.

Pokud nejde o nedovolenou výhodu ve smyslu § 47 vyr. ř., byl-li dlužní úpis vystaven za vyrovnávacího řízení na základě úmluvy z doby před zahájením vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 27. března 1930, Rv I 771/29.)

Na nemovitosti Alfréda P-a byla knihovně zajištěna pohledávka žalobců 30.000 Kč pod pol. 89, pohledávka žalovaných pod pol. 90 v pořadí poznámky pořadí pol. 85. Poznámka pořadí se stala dne 19. listopadu 1925, zástavní právo pro pohledávku žalobců bylo vtěleno dne 4. února 1926, pro pohledávku žalovaných dne 19. března 1926. Usnesením ze dne 12. února 1926 bylo o jmění Alfréda P-a zahájeno vyrovnací řízení. Nemovitost Alfréda P-a byla později za úpadkového řízení exekučně prodána. Při rozvrhu nejvyššího podání bylo hleděno přes odpor žalobců k pohledávce žalovaných, takže žalobci vyšli na prázdno. Žalobci byli rekursním soudem se svým odporem proti příkázání pohledávky žalovaných poukázání na pořad práva. V žalobě, o níž tu jde a již se domáhali žalobci na žalovaných, by bylo uznáno právem, že žalovaní jsou k odporu u rozvrhového roku povinni dovoliti, by pohledávka žalobců byla uspokojena před pohledávkou žalovaných, — tvrdili žalobci, že Alfréd P. nebyl dne 19. března 1926, po zahájení vyrovnacího řízení, oprávněn, vystaviti dlužní úpis, na jehož základě bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku žalovaných, ježto šlo o zvláštní výhodu podle § 47 vyr. ř. zapovězenou. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolání uplatňuje jen dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., ale neprávem. Jde o žalobu k provedení odporu podle § 231 druhý odstavec ex. ř., která se neměla opíratí o jiný důvod odporu než byl uplatňován v rozvrhovém řízení (Neumann str. 750 a rozh. vid. n. s. čís. 7660 Gl. U. n. ř.). Pokud tedy žalobci opřeli žalobní nárok nejen o tvrzení, že jest vystavení dlužního úpisu ze dne 19. března 1926 neplatné s hlediska § 47 vyr. ř. jako poskytnutí zvláštní výhody, nýbrž i o to, že jest neplatné s hlediska § 486 b) druhý odstavec tr. zák., nezabývaly se nižší soudy právem posuzováním věci s hlediska tohoto předpisu trestního zákona, ani ho žalobci neuplatňovali v odporu v rozvrhovém řízení. Žalobci ostatně nehájili věc s hlediska toho ani v odvolání a nečiní tak ani v dovolání.

S hlediska § 47 vyr. ř. vytýká dovolání napadenému rozsudku, že neposoudil věc správně po stránce právní, ale nelze s ním souhlasiti. Jest zjištěno, a to neodporovatelně, že vyrovnací dlužník vystavil sice dlužní úpis dne 19. března 1926, tedy za vyrovnacího řízení, zahájeného o jeho jmění dne 12. února 1926, ale že tak učinil na základě úmluvy, uzavřené dne 16. listopadu 1925 se žalovanými, podle níž se zavázal, že vystaví žalovaným na zapůjčené mu peníze dlužní úpis, jakmile to

budou žádati. Bylo tudíž vystavení dlužního úpisu jen splněním toho, k čemu se vyrovnací dlužník zavázal již před zahájením vyrovnacího řízení, a záleží tudíž při posouzení věci na významu tohoto závazku s hlediska § 47 vyr. ř. Po rozumu tohoto ustanovení zákona lze mluvit o zakázané výhodě, byla-li objektivně vyhrazena některému z věřitelů z podnětu vyrovnacího řízení již zahájeného nebo teprv zamýšleného nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním, při čemž nesejde vůbec na subjektivních okolnostech neb pohnutkách (rozh. čís. 3358 sb. n. s.). Leč ve sporu nejen nebylo prokázáno, nýbrž nebylo ani tvrzeno, že závazek dlužníkův vznikl z podnětu vyrovnacího řízení, jím v době té zamýšleného, nebo v nějaké souvislosti s ním, neboť strany ani netvrdily, že v té době dlužník vůbec pomýšlel na vyrovnání, nebo že v té době byly tu předpoklady, z nichž by se dalo souditi, že se dlužník zabýval takovým úmyslem. Nelze proto závazek dlužníkův, převzatý proti žalovaným před zahájením vyrovnacího řízení o jeho jmění, prohlásiti za zvláštní výhodu, zakázanou podle § 47 vyr. ř. Ježto pak dlužník zůstává i za vyrovnacího řízení způsobilým podmíněm právních jednání, byl podle toho i oprávněn, by splnil převzatý závazek vystavením dlužního úpisu, ovšem pokud jeho oprávnění nebylo omezeno předpisem § 8 odst. (2) vyr. ř.

Čís. 9771.

Ujednání, jímž se třetí osoba zavázala dlužníku, že v tajné plné moci vydraží pro něho nemovitosti při exekuční dražbě proti dlužníku, a že se dá po přechodnou dobu zapsati do pozemkové knihy jako vlastník jen na oko, — jest vzhledem k § 180 ex. ř. nicotné. Následky této nicotnosti nemohou býti odčiněny ani dodatečným prohlášením vydražitele, že pozemky zůstanou zatím jeho a že je později připíše třetí osobě.

(Rozh. ze dne 27. března 1930, Rv I 785/29.)

Žalovaný vydražil pozemky v tajné plné moci dlužnice, jíž se zavázal, že pozemky převede na žalobce. Žalobě, by žalovaný byl uznán povinným vydati žalobci k dosažení knihovního převodu nemovitostí potřebné vkladu schopné listiny nebo dovoliti, by podle rozsudku v tomto sporu bylo pro něho vloženo na nemovitosti vlastnické právo, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Prvý soud zjistil, že žalovaný s Terezií Z-ovou (dlužnicí) ujednali, že pozemky žalovaný vydraží pro Terezií Z-ovou, že si je prozatím ponechá a že je pak převede na žalobce, zároveň s domem čp. 143 a dále zjistil, že žalovaný pozemky vydražil sice svým jménem, ve skutečnosti však pro Terezií Z-ovou. Ze zjištění toho plyne, že se žalovaný zavázal tehdejší dlužnici, že v tajné plné moci vydraží pro ni nemovitosti při exekuční dražbě proti ní vedené, a že se dá po přechodnou dobu zapsati do pozemkové knihy jako vlastník jen na oko.